

[Holger Eriksen.]

køber obligationer for de penge, som indskydes i dem, vil det jo bare betyde, at sparekasserne køber så meget færre. Der er altså ikke opnået noget som helst ud over, at de pågældende måske vil kunne få en personlig fordel.

Og hvad ville der ikke ske, hvis værdifaste obligationer blev gjort så fordelagtige, at de blev foretrukket og der følgelig blev udstedt flere af dem? Det almindelige obligationsmarked ville bryde sammen, og pengeprisen, der efter min mening er høj nok i forvejen, ville yderligere stige. Dertil kan siges, at hver enkelt jo kun må købe for 2 000 kr. — en begrænsning, der under de foreslåede vilkår formodentlig vil være overflødig. Det er jo imidlertid også anført, at det hele skal tages som et forsøg, det vil sige, at man tænker sig muligheden af at gå videre ad den vej; så vil det, jeg her har nævnt, indtræde, samtidig med at staten overtager en forpligtelse, hvis størrelse ingen i forvejen kan overskue. Dette sidste vil jeg meget gerne sætte en tyk streg under; thi hvis man virkelig gør disse obligationer så tillokkende, at der bliver udsigt til, at der kan afsættes mange af dem — hvilket igen vil sige, at der er fordel ved dem — vil det betyde, at samfundet som sådant til sin tid må betale det, der derved opnås. Og hvem er det så, der skal betale? Ja, det er dem, der ikke har været så kloge at købe den slags obligationer — hvis der da er nogen klogskab forbundet dermed — men det er også dem, der ikke har haft råd til at købe den slags. Så rejser sig endelig problemet, om man ikke, hvis man virkelig vil gå ind på den tankegang, skulle sørge for, at det blev dem, som i forvejen havde haft fordelene ved kronens værdifald, som kom til at betale for denne fordel.

Jeg læste i et blad i går, at en boligspekulant kunne oplyse, at samtlige hans boliger i en provinsby var blevet vurderet til 600 000 kr. mere end ved den forrige vurdering. Ved boligspekulant forstår jeg en mand, der arbejder med en meget ringe kapital, og som foretager sine opkøb ved hjælp af lånte penge. Nu har denne mands ejendomme altså fået en værdiforøgelse på 600 000 kr., og hvem har mistet det tilsvarende beløb? Det har stort set hans kreditorer.

Hvis man endelig vil den vej ud, som forslagsstillerne anviser, må man virkelig også finde på en fremgangsmåde, hvorved det bliver dem, som indkasserer fordelene ved prisstigningen, der kommer til at give dækning til de obligationsejere og kapital-ejere, som taber ved prisstigningen.

Jeg tror som sagt ikke, at loven vil blive udnyttet, hvis lovforslaget vedtages i den form, det har i øjeblikket. Jeg mener ikke, det vil gøre nogen skade; på den anden side mener jeg heller ikke, det vil gøre nogen gavn. Jeg er naturligvis villig til at se på lovforslaget i et udvalg, hvis forslagsstillerne ønsker et sådant nedsat.

Martin: Efter det begivenhedsrige møde på Nyborg Strand venter vi os jo meget store ting fra det radikale venstre. Det lovforslag, vi her behandler, skrumper derved ind til en stump af et større kompleks, et brudstykke af et mønster eller måske et brudstykke, der ikke passer ind i mønstret.

Det er noget vanskeligt at behandle en sådan sag, som kun er en del af et større hele, og det er jo også på mange andre måder vanskeligt at tage stilling til dette lovforslag. Det er nemlig vanskeligt at dømme om virkningerne af det. Professor Birek skrev i sin bog om statsgælden, at når staten lånte, var der tre ting, man måtte gøre sig klart: hvor stort er lånet, hvad skal det bruges til, og er det nødvendigt? I det foreliggende lovforslag får man ikke svar på noget af disse spørgsmål.

Hvor stort er det lån, der her gives den højtærede finansminister bemyndigelse til at stifte? Det ved ingen. Selv sagde den højtærede finansminister, at det kunne vel ikke blive af større rækkevidde. Men se, rent teoretisk er man jo ude på de helt store vidder. Der er ikke sat anden grænse for dette lån, end at der ikke må udstedes obligationer for mere end 2 000 kr. pro persona her i landet. Men da vi jo er en 4 millioner, op imod 4½ million, mennesker, kan man dog rent teoretisk komme op på en størrelsesorden af 9 milliarder kr. eller lige så meget som hele statens gæld i øjeblikket. Det er altså det rent teoretiske. Vil man anstille et praktisk skøn over resultatet, kommer man måske til noget lignende, som den ærede ordfører for socialdemokratiet kom til: at det bliver meget